

PROJEKTAS

"SĄMONINGOS TĒVYSTĒS AKADEMIJA- IEŠKOME GLOBĒJO!"

Projektas "Sąmoningos tėvystės akademija – ieškome globėjo!" (Projekto Nr.: 2020-1-PL01-KA204-082283) yra finansuojamas pagal Erasmus+ programą. Projektas globos tema padės plačiau informuoti visuomenę apie globą ir paskatins žmones apsvarstyti galimybę tapti globėjų šeima. Projektas padės formuoti teigiamas vertybes, kurios prisidės prie galimybių vaikams rasti saugius ir mylinčius namus.

Pavadinimas: Partnerės šalys, kuriose suteikiama globa: Lietuva, Lenkija, Portugalija.

TurinyS

1. VAIKO GLOBOS ORGANIZAVIMAS.
2. KAIP TAPTI GLOBĖJAIS?
3. MOKYMAI GLOBĖJŲ ŠEIMOMS.
4. PARAMA GLOBOS ŠEIMOMS.
5. GLOBĖJŲ ŠEIMŲ TEISĖS IR ĮSIPAREIGOJIMAI.
6. GLOBĖJŲ ŠEIMŲ RŪŠYS.
7. TEISINIS REGULIAVIMAS.
8. BIOLOGINIŲ TĖVŲ TEISĖS IR ĮSIPAREIGOJIMA.
9. GLOBĖJŲ ŠEIMŲ PROBLEMOS GLOBOJANT VAIKUS.

Kokios yra globos formos?

Lietuva:

Globos rūšys:

- laikinoji globa,
- nuolatinė globa.

Globos formos:

- globa šeimoje,
- globa šeimynoje,
- globa Globos centre, budintis globotojas
- globa institucijoje, bendruomeniniai vaikų globos namai.

Lenkija:

- giminytės – palikuonys ir broliai bei seserys,
- neprofesionali,
- profesionali, įskaitant skubias šeimos nelaimes ir giminaičius,
- našlaičių globos namai.

Portugalija:

Egzistuoja tik viena globos forma, kuri apima su vaiku nesusijusius asmenis arba šeimas, kurie rūpinasi vaikais ir jaunuoliais, patenkančiais į socialinės rūpybos sistemą.

Kiek vaikų gali būti globoje?

Lietuva:

- laikinoje ar nuolatinėje globoje šeimoje – ne daugiau kaip 3 vaikai (ne daugiau kaip 6 kartu su savo vaikais),
- budintis globotojas (profesionalioje globoje) – ne daugiau kaip 3 vaikai (ne daugiau kaip 6 kartu su savo vaikais),
- globa šeimynoje – 4 ir daugiau vaikų (ne daugiau kaip 8 su savo vaikais),
- bendruomeniniuose vaikų globos namuose – ne daugiau kaip 8 vaikai.

Lenkija:

- neprofesionalioje ir profesionalioje – ne daugiau kaip 3 vaikai, neįskaitant brolių ir seserų,
- našlaičių globos namuose – ne daugiau kaip 8 vaikai, neįskaitant brolių ir seserų.

Portugalija:

Šeima gali globoti ne daugiau kaip du vaikus, nors kai kuriais atvejais galima globoti ir daugiau. Pavyzdžiui, kai yra keli broliai ir seserys, pirmenybė teikiama tam, kad jie kartu gyventų tuose pačiuose namuose.

1.

VAIKO GLOBOS ORGANIZAVIMAS

Kiek laiko galiu globoti vaiką?

Lietuva:

- Laikinoji globa trunka iki 12 mėnesių ir gali būti pratęsta dar 6 mėnesiams ir yra nustatyta savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu.
- Nuolatinė globa nustatoma vaikui, kuris atsiradus nuolatinės globos nustatymo pagrindams, negali grįžti į savo biologinę šeimą.
- Vaiko globa nustatoma nuo 0 iki 14 m. Nuo 14 m., kai vaikas įgyja dalinį veiksnumą iki 18 m., vaikui nustatoma rūpyba.

Lenkija:

Globa trunka tol, kol vaikas tampa pilnametis, o jei tęsia mokslus – kol jam sukanka 25 metai. Globėjų šeimos funkcija yra laikina – jei iki 18 mėnesių nuo vaiko apgyvendinimo globos įstaigoje nėra jokių motyvų vaiką grąžinti į biologinę šeimą, globos šeimos koordinatorius pateikia prašymą teismui dėl vaiko teisinės padėties reglamentavimo.

Portugalija:

Vaikai ir jaunimas gali būti globojami nuo 0 iki 18 metų. Kai kuriais atvejais – iki visiško savarankiškumo arba kol jiems sukaks 21 metai. Pirmenybė teikiama jaunesnių nei 6 metų vaikų globai.

1. VAIKO GLOBOS ORGANIZAVIMAS

1. VAIKO GLOBOS ORGANIZAVIMAS

Ar galiu globoti vaiką iš kito miesto?

Lietuva: Taip, asmuo, kuris pageidauja būti globėju, gali globoti vaiką ir iš kito miesto. Svarbu, kad tai atitiktų geriausių vaiko interesus.	Lenkija: Taip. Jei vaikas globojamas ne iš apskrities, sutartis sudaro suinteresuotų miestų šeimyninės globos koordinatoriai.	Portugalija: Taip, tačiau stengiamasi globoti vaikus iš to paties miesto kaip ir globėjai, kad nebūtų sutrikdyta dalis vaikų gyvenimo aspektų, pavyzdžiui, kad nebūtų atitolinti nuo savo biologinių šeimų, mokyklos, draugų ir t.t.
--	---	--

Kokie dokumentai patvirtina, kad esame globėjų šeima?

Lietuva: Savivaldybės mero sprendimas dėl vaiko laikinosios globos (rūpybos). Teismo nutartis dėl vaiko nuolatinės globos (rūpybos).	Lenkija: Apylinkės teismo Šeimos ir nepilnamečių bylų skyriaus, kurio jurisdikcijai priklauso gyvenamoji vieta, sprendimas.	Portugalija : Pažyma, patvirtinanti šeimos, kaip globėjų, tinkamumą ir įtraukimas į globėjų šeimų duomenų bazę.
--	---	---

Kur kreiptis, jei noriu tapti globėju?

Lietuva: Asmenys, norintys tapti vaiko globėju, budinčiu globotoju, šeimynos steigėju, dalyviu ar įvaikinti vaiką, turi kreiptis į Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą.	Lenkija: Asmenys, norintys gauti globėjų šeimos statusą, turi kreiptis į savivaldybės socialinės paramos centrą arba į jų gyvenamojo rajono pagalbos šeimai centrą.	Portugalija : Asmenys, norintys gauti globėjų šeimos statusą, turėtų kreiptis el. paštu į Socialinės apsaugos institutą (arba į Lisabonos rajone esančius šventuosius Lisabonos gailėstingumo namus (SCML)) arba nuvykti į jų gyvenamojoje vietovėje esančias tarnybas ir išreikšti savo susidomėjimą. Tuomet techninė komanda susisieks su asmeniu arba šeima ir paskirs pirmąjį susitikimą.
---	---	---

Ar yra konkreți globėjų šeimos forma, kuri rūpinasi neįgaliais vaikais?

Lietuva:

Vaikas su negalia gali būti globojamas bet kokioje globėjų šeimoje.

Lenkija:

Portugalija:

Ar paraiška tapti globėju yra mokama?

Lietuva:

Ne, už paraišką mokestis netaikomas.

Lenkija:

Portugalija:

Kuris teismas nustato steigti globėjų šeimą?

Lietuva:

Apylinkės teismas nagrinėja bylas dėl vaiko nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo.

Lenkija:

Teismas, galintis steigti globėjų šeimą yra globos teismas (Apygardos teismas, šeimos ir nepilnamečių skyrius), kurio jurisdikcijai priklauso vaiko gyvenamoji vieta.

Portugalija:

Sprendimą dėl vaiko apgyvendinimo priima ir įgyvendina Portugalijos teismai ir CPCJ (Comissão de Protecção de Crianças e Jovens" - vietinės vaikų ir jaunimo apsaugos komisijos).

Kokios globėjų šeimos funkcijos negali būti derinamos?

Lietuva:

Lietuvoje gali būti laikinasis arba nuolatinis globėjas, svarbu, kad nebūtų viršytas šeimoje globojamų vaikų skaičius. Iš viso šeimoje galima globoti 3 vaikus, bendras vaikų skaičius kartu su biologiniais vaikais neturi viršyti 6 vaikų.

Lenkija:

Profesionalios arba neprofesionalios globėjų šeimos funkcijos negali būti derinamos su vadovavimu našlaičių globos namams. Galima derinti tik globėjų šeimos funkcijas, susijusias su kitomis globos formomis.

Portugalija:

Portugalijoje yra tik viena globos funkcija/forma.

1. VAIKO GLOBOS ORGANIZAVIMAS

Kas nutinka vaikui, kai trūksta globėjų šeimų?

Lietuva:

Nesant galimybei vaiką apgyvendinti globėjų šeimoje, globos centre pas budintį globotoją ar šeimynoje, vaikas išimtiniais atvejais apgyvendinamas bendruomeniniuose vaikų globos namuose. Vaiko iki trejų metų globa vaikų globos institucijoje gali būti nustatyta ir gali tęstis ne ilgiau kaip tris mėnesius tik išimtiniais atvejais, tam pritarus Valstybinei vaiko teisių apsaugos institucijai.

Lenkija:

Vaikai, kuriuos reikia atskirti nuo biologinių tėvų, yra glojami globos institucijose, globos ir ugdymo įstaigose (pavyzdžiui, našlaičių globos namuose). Kai vaiką globoja institucija, kelias į savarankiškumą ir tobulėjimą yra gerokai sunkesnis.

Portugalija:

Kai vaikai negali būti apgyvendinti globėjų šeimoje, jiems bus ieškoma kitų alternatyvių globos būdų. Pavyzdžiui, jie gali būti apgyvendinami globos įstaigose arba pas šeimos narius.

1.

VAIKO GLOBOS ORGANIZAVIMAS

Kodėl yra verta tapti globėjų šeima?

Lietuva:

Lenkija:

Portugalija:

Daugumos globėjų šeimų motyvai:

- verta mylėti ir būti mylimiems;
- namai, kuriuose nėra vaikų, atrodo tušti;
- vaikai, kurių teisinė padėtis nereglamentuota, negali būti įvaikinti;
- norima padėti kitiems;
- vaikai yra mūsų ateitis;
- kiekvienas nusipelno šanso;
- meilė ir rūpestis ne tik savo vaikams;
- noras rūpintis ir apsaugoti vaikus;
- galimybė prisidėti prie vaiko laimės ir gerovės;
- parama bendruomenei;
- globos šeimoje skatinimas;
- padeda įveikti vienvės jausmą, susijusį su "tusčio lizdo" sindromu, kai suaugę vaikai išsikrausto iš namų;
- kompanijos suteikimas kitiems biologiniams, įvaikintiems ar globojamiems vaikams;
- moralinės pareigos rūpintis kitais jausmas.

1. VAIKO GLOBOS ORGANIZAVIMAS

Kokie yra teisiniai reikalavimai, keliami globėjų šeimai?

2. KAIP TAPTI GLOBĖJAIS?

Lietuva:

Globa šeimoje:

- asmuo turi būti ne jaunesnis kaip 21 metų, ne vyresnis kaip 65 metų;
- nėra vaiko giminaitis;
- turi tinkamas sąlygas rūpintis vaiku ir užtikrinti saugią aplinką;
- nėra teismo pripažintas neveiksniu ar nepakankamai veiksniu globai;
- turi būti asmuo, nuo kurio vaikas nėra/nebuvo atskirtas;
- turi būti asmuo, kuriam nėra/nebuvo apribota tėvų valdžia;
- nėra teistas ir ir neturintis jokių kitų įstatymuose numatytų pažeidimų;
- neturintis psichikos ir elgesio sutrikimų ar nesergantis kitomis ligomis (LR Vyriausybės patvirtas sąrašas).

Šeimyna:

- turėti ne mažesnę kaip 3 metų vaiko globos patirtį;
- turėti ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį su vaikais, likusiais be tėvų globos, vaikais, turinčiais specialiųjų ugdymosi poreikių, neįgaliais vaikais ir/arba socialinės rizikos šeimomis;
- turėti aukštąjį universitetinį arba jam prilygstantį išsilavinimą ir ne mažesnę kaip 1 metų tiesioginio darbo su vaikais patirtį socialinio darbo, socialinės pedagogikos, specialiosios pedagogikos, psichologinės pagalbos, ikimokyklinio ugdymo srityse.

Lenkija:

Asmenys, veikiantys kaip globėjai, privalo:

- užtikrinti tinkamą globą;
- negali būti atimta tėvų valdžia, o tėvų valdžia negali būti apribota ar sustabdyta;
- vykdyti išlaikymo prievolę;
- neturėti apriboto teisnumo;
- gebėti tinkamai rūpintis vaiku. Tai turi būti patvirtinta išduotoje medicininėje pažymoje apie sveikatos būklę ir nuomonė apie polinkį ir motyvaciją atlikti globėjo funkciją;
- likti Lenkijos teritorijoje, tačiau užsieniečių atveju jų buvimas yra teisėtas;
- užtikrinti tinkamas gyvenimo ir ir buitines sąlygas, kad vaikas galėtų patenkinti savo individualius poreikius.

Portugalija:

- Asmuo turi būti ne jaunesnis kaip 25 metų;
- turi būti fiziškai ir psichiškai sveikas, kad galėtų globoti vaikus;
- turėti tinkamus namus, kuriuose būtų užtikrintos sveikatos, higienos ir saugumo sąlygos;
- yra tinkamas globoti vaikus;
- nebūti kandidatu į įsivaikinimą, teikiant paraišką globai;
- nei vienas šeimos narys negali būti apkaltintas ar teistas už nusikaltimus gyvybei, fizinei neliečiamybei, asmens laisvei ar už nusikaltimus seksualinio apsisprendimo laisvei.

What are the legal requirements for being a foster family?

Lietuva:

- Kiti reikalavimai tokie patys kaip globėjui (globa šeimoje).

Budintis globotojas (Profesionaliai globai):

- tokie patys reikalavimai kaip ir globėjui;
- neturi giminystės ryšių su prižiūrimu vaiku.

Nėra buvę atvejų, kai tarp asmens ir globos centro būtų nutraukta bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutartis dėl netinkamo sutarties/pareigų vykdymo.

Lenkija:

--

Portugalija:

--

2. KAIP TAPTI GLOBĖJAIS?

2. KAIP TAPTI GLOBĖJAIS?

Ar vienas asmuo gali tapti globėjų šeima?

Lietuva:

Globoti gali vienas žmogus, vaiko globėju gali būti paskirtas vienas iš sutuoktinių, tokiu atveju kitas sutuoktinis duoda sutikimą.

Lenkija:

Taip. Lenkijoje globėjų šeimą gali sudaryti sutuoktiniai arba nevedęs asmuo.

Portugalija:

Taip. Globėjų šeimą gali sudaryti tik vienas asmuo, susituokusios arba gyvenančios kartu poros, arba du ar daugiau asmenų, kuriuos sieja artimi ryšiai ir kurie gyvena tuose pačiuose namuose.

Ar būtina turėti pedagoginį išsilavinimą teikiant prašymą tapti globėjais?

Lietuva:

Norint tapti globėjais nebūtina turėti pedagoginį išsilavinimą. Prašymo teikimo metu ne tik įvertinama, ar globėjai yra tinkami, bet ir rengiami mokymai, kurių metu siekiama užtikrinti, kad globėjų šeimos nariai įgytų reikalingų įgūdžių vaikui prižiūrėti.

Lenkija:**Portugalija:**

Ar galiu tapti globėju, jei gyvenu nuomojamame bute?

Lietuva:

Taip, svarbu, kad būstas yra tinkamas, kuriame būtų užtikrintos sveikatos, higienos ir saugumo sąlygos.

Lenkija:**Portugalija:**

Ar užsienietis gali tapti globėju?

Lietuva:

Taip, jei jis yra nuolatinis Lietuvos Respublikos gyventojas.

Lenkija:

Taip, jei jis turi nuolatinę gyvenamąją vietą Lenkijos Respublikos teritorijoje pagal ilgalaikį ES gyventojų leidimą gyventi arba jeigu jam buvo suteiktas pabėgėlio statusas arba papildoma apsauga Lenkijos Respublikoje.

Portugalija:

Taip, jei jis nuolat gyvena Portugalijoje ir jo tinkama teisinė padėtis, t.y. jei jis turi gyvenamosios vietos liudijimą, socialinį draudimą, sąskaitos numerį ir asmens kodą.

Į ką man reikėtų kreiptis dėl globėjų šeimos mokymų?

3. MOKYMAI GLOBĖJŲ ŠEIMOMS

Lietuva:

Teisė dalyvauti programoje suteikiama asmenims (darbuotojams), turintiems Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos išduotą pažymėjimą. Valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos atestuoti asmenys mokymus pagal GIMK programą veda Globos centruose.

Lenkija:

Asmenys, norintys dalyvauti globėjų šeimos mokymuose, turėtų imtis šių veiksmų:

1) Pateikiamas prašymas Socialinės paramos centrui arba apskrities pagalbos šeimai centrui (įstaiga, atliekanti globos organizatoriaus funkciją mieste), kad galėtų apmokyti juos tapti globėjais;

2) Šalies prašymu centras pradeda kvalifikacijos atrankos procedūrą, kurią sudaro:

a. Apsilankymas aplinkoje, kurio metu sudaroma socialinė ir gyvenamoji nuomonė,

b. Psichologinis egzaminas, kurio pabaigoje pateikiama psichologinė išvada,

c. Reikalingų dokumentų rinkimas (teistumo pažyma iš valstybės registro, medicininė pažyma).

3) Trečiame etape darbuotojų komanda, remdamasi surinktais dokumentais, išnagrinėja kandidato situaciją ir pateikia raštu ataskaitą, ar kandidatas atitinka/neatitinka reikalavimus globėjų šeimos mokymams;

4) Jei kandidatas tinkamas, globos organizatorius parenka centrą, atsakingą už kandidatų mokymą.

Portugalija:

Šeimos, norinčios tapti globėjais, turėtų susisiekti el. paštu su Socialinės apsaugos institutu (arba kreiptis į Lisabonos apskrityje esantį SCML) arba nuvykti į savo gyvenamojoje vietovėje esančias tarnybas ir pareikšti savo susidomėjimą. Tuomet techninė komanda susisieks su asmeniu arba šeima ir paskirs pirmąjį susitikimą.

1) Pirmasis etapas – informatyvus susitikimas, kuris numatomas prieš pateikiant prašymą per 30 dienų nuo susidomėjimo tapti globėjų šeima išreiškimo.

2) Antrasis etapas yra kandidatų į globėjų šeimas vertinimas, kurį sudaro informatyvus pokalbis, psichosocialinis vertinimas ir apsilankymas namuose. Po visų šių procedūrų, kandidatai yra priimti arba atmesti.

3) Trečią etapą sudaro pradinis šeimos mokymas, toliau seka nuolatinis mokymas per visą globos laikotarpį.

Kur galėčiau gauti psichologinį vertinimą, reikalingą norint tapti kandidatu į globėjų šeimą?

Lietuva:

Asmens, norinčio tapti vaiko globėju, būdinčiu globotoju, šeimynos steigėju, dalyviu ar įvaikinti vaiką vertinimą pagal GIMK programos penkis gebėjimus atlieka globos centro veiklą vykdančios Tarnybos atestuoti asmenys.

Lenkija:

Dauguma socialinės gerovės centrų turi psichologą, kuris rengia ataskaitas pagal paramos šeimai ir globos sistemos įstatymą. Tokį vertinimą taip pat gali atlikti privatus psichologas, jei tokius atlieka.

Portugalija:

Vienas iš etapų, įeinančių į globėjų šeimos statuso suteikimo procesą, yra psichosocialinis šeimos narių vertinimas, kuris atliekamas praėjus 10 dienų nuo prašymo patvirtinimo. Jis apima fizinių, psichologinių ir buitinių sąlygų vertinimą, kuris atliekamas iš pokalbių, apsilankymų namuose ir kitų vertinimo priemonių išvadų.

3. MOKYMAI GLOBĖJŲ ŠEIMOMS

Kokią paramą gali gauti globėjas?

Lietuva:

Globėjas:

- Globos (rūpybos) išmoka
- Globos (rūpybos) išmokos tikslinis priedas
- Vaiko išmoka;
- Pagalbos pinigai;
- Savivaldybės skiriamos išmokos;
- Galimybė dalyvauti mokymuose, seminaruose ir paramos grupėse.

Budintis globotojas kartu su išmokomis, skirtomis globojamam vaikui išlaikyti, gauna atlygį.

Šeimynos dalyvis kartu su išmokomis, skirtomis globojamam vaikui išlaikyti, gauna šeimynos dalyvio pajamas.

Lenkija:

- parama iš šeimos globos koordinatoriaus, kuris padeda šeimai auginti vaiką ir spręsti nuolat iškilusias problemas,
- psichologinė parama,
- finansinė parama,
- galimybė dalyvauti mokymuose, seminaruose ir paramos grupėse.

Portugalija:

- parama sveikatos, švietimo ir socialinėms subsidijoms (šeimos pašalpa, kurią skiria socialinė apsauga),
- pradiniai ir tęstiniai mokymai, kuriuos vykdo juos kuruojanti įstaiga ir organizacija,
- finansinė nauda (pavyzdžiui, mokesčių atskaitymai).

4.

PARAMA GLOBOS ŠEIMOMS

FINANSINĖ**Už kokius įvykius galiu gauti finansinę paramą?****Lietuva:**

Globėjas, kaip ir bet kuris kitas pilietis, gali gauti jam priklausančias socialines išmokas, priklausomai nuo jo šeimos padėties. Šiuo atveju vertinamas poreikis ir priimamas sprendimas (pavyzdžiui, sumokėti už medicininės paslaugas, kompensaciją už šildymą, asmens tapatybės dokumento išdavimą, vasaros atostogų stovyklą).

Lenkija:

Sprendimą priima globos šeimos koordinatorius.

Portugalija:

Įvykius turi apsvarstyti ir išnagrinėti to vaiko globą prižiūrinti komanda.

FINANSINĖ**Ar turiu teisę į motinystės atostogas, jei globoju mažą vaiką?****Lietuva:**

Taip. Globėjas ar globėja turi teisę į tokias pačias atostogas kaip ir gimus biologiniam vaikui. Motinystės atostogos: 24 mėnesius – apmokamos valstybės, 12 mėnesių atostogos – nėra mokamos.

Lenkija:

Taip. Motinystės atostogos suteikiamos tol, kol vaikui sukaks 7 metai, pirmuosius metus nuo tos dienos, kai vaikas patenka į globą.

Portugalija:

Taip, kai vaikas globojamas iki vienerių metų, globėjai (vyrai ir moterys) turi teisę į mokamas tėvystės atostogas (ir į kitas darbo teises).

4.**PARAMA GLOBOS
ŠEIMOMS**

4. PARAMA GLOBOS ŠEIMOMS

Lietuva:

- Globos (rūpybos) išmoka:
 - vaikui iki 6 m. – 254,80 Eur;
 - vaikui nuo 6 iki 12 m. – 294,00 Eur;
 - vaikui nuo 12 iki 18 m. ir tiems, kuriems nustatytas neįgalumo lygis – 318,50 Eur;
 - buvusiems globotiniams iki 24 m., kurie mokosi ar studijuoja – 318,50 Eur;
- Globos (rūpybos) išmokos tikslinis priedas (globėjams) – 196,00 Eur;
- Pagalbos pinigai, moka savivaldybė;
- Išmoka vaikui (vaiko pinigai) – 85,75 Eur;
- Papildoma išmoka vaikui – 50,47 Eur (jei globojami daugiau nei 3 vaikai arba su vaikas negalia).

Lenkija:

Vadovaujantis 80–81 straipsnių įstatymais ir 2018 m. kovo 29 d. socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka (Nr. 326), globėjų šeima turi teisę gauti:

- 694 PLN (zlotus) per mėnesį globėjų šeimai;
 - profesionalios, neprofesionalios globėjų šeimos ir našlaičių prieglaudos – 1052 PLN (zlotai) per mėnesį;
 - kiekvienai šeimos formai mokama 50000 PLN (zlotų) globėjo išmoka per mėnesį;
 - kiekvienai šeimos formai mokama papildoma išmoka išlaidoms, jei vaikas turi neįgalumo pažymėjimą arba vidutinę ar sunkią negalią – 21100 PLN (zlotų) per mėnesį.
- Gali būti suteikiamos ir tokios papildomos išmokos:
- vienkartinė išmoka, susijusi su įvaikinto vaiko poreikiais;
 - bendras finansavimas vaiko poilsui;
 - vienkartinė arba periodinė išmoka išlaidoms, susijusioms su atsitiktiniais įvykiais arba įvykiais, turinčiais įtakos teikiamų paslaugų kokybei atlyginti.
- Neprofesionalioms, profesionalioms ir šeimyninėms globėjų šeimoms gali būti suteikiami:
- finansiniai būsto išlaikymo ištekliai;
 - lėšos būtinoms išlaidoms, susijusioms su patalpų remontu ar pakeitimu, padengti.

Portugalija:

- Finansinė parama su vaiko globa susijusioms išlaidoms padengti:
- 605,56 Eur vaikams iki 6 metų,
- 526,57 Eur vyresniems vaikams,
- 684,55 Eur didesnė vaikams iki 6 metų arba turintiems negalias vaikams;
- Finansinė nauda, pavyzdžiui, mokesčių atskaitymai;
- Mokamos vaiko priežiūros atostogos vyrams ir moterims (ir kitos darbo teisės).

NE FINANSINĖ

Kokias pagalbos rūšis gali gauti globėjas?

Lietuva:

Kiekviena pagalbos rūšis teikiama globėjų šeimos prašymu – gali būti suteikiama koordinatoriaus, pedagogų, psichologų pagalba.

Lenkija:

Portugalija:

NE FINANSINĖ

Ar globėjų šeimai gali padėti savanoris?

Lietuva:

Taip, globos centras teikia atkvėpio paslaugos globėjui.

Lenkija:

Taip, jiems gali padėti savanoriai, kurių komandą suburia globos šeimos koordinatorius.

Portugalija:

Savanorių pagalba netaikoma.

NE FINANSINĖ

Kas gali tapti pagalbine globėjų šeima?

Lietuva:

Tokios globos Lietuvoje nėra.

Lenkija:

Pagalbinė globėjų šeima gali būti kandidatai į globėjus, neatliekantys giminingos šeimos funkcijų, išskyrus giminingą šeimą, turinčią kandidatų į globėjus mokymo baigimo pažymėjimą.

Portugalija:

Netaikoma.

**4.
PARAMA GLOBOS
ŠEIMOMS**

TEISĖS**Ar globėjas turi teisę į kasmetines atostogas?****Lietuva:**

Pagal Darbo kodeksą globėjų šeima, budintis globotojas ar šeimynos dalyvis turi teisę gauti atokvėpio paslaugą nuo 2 savaitių iki 1 mėnesio.

Lenkija:

Taip, jei vykdoma profesionalios globėjų šeimos ir šeimyninių vaikų globos namų funkcija 30 kalendorinių dienų per 12 mėnesių laikotarpį. Šiuo laikotarpiu vaikai gali likti pagalbiniėje globėjų šeimoje.

Portugalija:

Globėjų šeimos negauna atostogų dėl vaiko globos. Vaikas visada yra įtraukiamas į visus globėjų šeimos planus. Tačiau globėjų šeimos turi teisę daryti pertraukas tarp globos vietų ir negloboti vaiko iš karto po to, kai nutraukiama ankstesnio vaiko globa.

TEISĖS**Kas nutiks mano globojamam vaikui, jei susirgsiu ir negalėsiu laikinai jį prižiūrėti?****Lietuva:**

Tokiu atveju gali būti suteikiama laikina atokvėpio paslauga iki 1 mėnesio. Laikino atokvėpio metu vaikus prižiūri kiti globėjai ir šeimos.

Lenkija:

Jei nėra kito globėjo, globotinis tuo metu apgyvendinamas pagalbiniėje globėjų šeimoje.

Portugalija:

Jei kyla noras nutraukti globos procesą, pavyzdžiui, globėjas suserga, tuomet vaikui bus ieškoma kita alternatyvi globa.

TEISĖS**Ar priimdamas vaiką į globėjų šeimą galiu gauti informaciją apie jo gyvenimą ir raidą?****Lietuva:**

Yes – family receives information about the child they are going to foster. Taip. Šeima gauna informaciją apie vaiką, kurį ruošiasi globoti.

Lenkija:

Taip. Globos koordinatorius paruošia globėjus, kaip priimti vaiką, pavyzdžiui, suteikia informaciją apie ligšiolinę vaiko raidą, mokymosi eigą, sveikatos būklę ir kitas koordinatoriui žinomas vaiko problemas.

Portugalija:

Taip. Šeima gauna visą galimą informaciją apie vaiką, kurį ruošiasi globoti, nes tai yra viena iš įstatyme nurodytų globėjų teisių.

5. GLOBĖJŲ ŠEIMŲ TEISĖS IR ĮSIPAREIGOJIMAI

TEISĖS**Ar galiu vykti į užsienį su globojamu vaiku?****Lietuva:**

Taip, galima. Jei išvykstate atostogauti, pranešti apie tai nereikia, tačiau jei planuojate persikraustyti, privalote apie tai pranešti vaiko teisių apsaugos tarnybai.

Lenkija:

Jei kelionė susijusi su atostogomis, tuomet taip. Jei šeima išvyksta ketindama visam laikui apsigyventi už šalies ribų, tokiu atveju kiekvieną sprendimą priima šeimos teismas, atsakingas už gyvenamąją vietą.

Portugalija:

Jei kelionė susijusi su atostogomis ir vaikas turi patvirtintą teisinę padėtį, galite vykti į užsienį kartu su vaiku. Jei tai susiję su išvykimu iš šalies su vaiku visam laikui gyventi už šalies ribų, tokiu atveju šeima turi turėti teisinę tėvų pareigą, kad galėtų pasiimti vaiką į naują gyvenamąją vietą. Apie šiuos ir kitus pokyčius turi būti informuota ir jiems pritarti globą valdanti institucija ir komanda.

TEISĖS**Ką daryti, jei mano globotinis neturi paso, o aš noriu išvykti atostogauti į užsienį?****Lietuva:**

Vaiko teisinis atstovas (globėjas, globos centras) turi teisę pateikti prašymą dėl paso.

Lenkija:

Jei biologiniai tėvai nesutinka duoti paso, tuomet Šeimų bylas nagrinėjančiam teismui gali būti pateiktas prašymas išduoti pasą vaikui.

Portugalija:

Klausimai, kylantys dėl teisinių vaiko tapatybės dokumentų, aptariami su komanda, kuri vadovauja individualiam globos procesui..

ĮSIPAREIGOJIMAI**Ar globėjų šeimos yra stebimos?****Lietuva:**

Vaiko globos priežiūrą vykdo Valstybės vaiko teisių apsaugos tarnybos specialistai.

Lenkija:

Taip, globėjus ir už šeimyninius vaikų namus atsakingus asmenis įvertina koordinatorius.

Portugalija:

Taip, šeimas viso globos procesu metu stebi už globojamą vaiką atsakinga techninė komanda. Be to, vyksta nuolatiniai mokymai, kuriuose bent kartą per metus dalyvauja šeimos.

**5.
GLOBĖJŲ ŠEIMŲ
TEISĖS IR
ĮSIPAREIGOJIMAI**

ĮSIPAREIGOJIMAI**Ar globėjas privalo rūpintis kiekvienu vaiku, kuriam reikalinga apsauga?****Lietuva:**

Ne. Po mokymų globėjų šeima gauna išvadą, kurioje nurodoma, kokio amžiaus, lyties, sveikatos būklės, raidos vaiką ji gali globoti. Šeima įtraukiama į bendrą globėjų sąrašą. Jei yra šeima, kurios apibūdinimas atitinka vaiko poreikius, ji atrenkama ir su ja susisiekiama dėl galimybės globoti vaiką.

Lenkija:

Ne. Globėjų šeima turi teisę priimti sprendimą. Globos šeimos koordinatorius teirujasi kandidatų į globėjus, ar jie sutinka įsivaikinti vaiką. Kiekvieną kartą atsižvelgiama į dabartinę šeimos padėtį ir jos pasirengimą būti globėjais.

Portugalija:

Ne. Kai vaikui reikalinga alternatyvi globa, analizuojamos globėjų šeimų duomenų bazėje esančios šeimos. Jei yra šeima, kurios apibūdinimas atitinka vaiko poreikius, ji atrenkama ir su ja susisiekiama dėl galimybės globoti vaiką.

ĮSIPAREIGOJIMAI**Ar globėjas privalo palaikyti ryšius su biologine vaiko šeima?****Lietuva:**

- Laikinojoje globoje – globėjų šeima turi palaikyti ryšius su biologine šeima, jeigu tai neprieštarauja vaiko interesams.
- Nuolatinėje globoje – tuo atveju, jeigu vaikas turi ir palaiko emocinius ir giminystės ryšius su biologine šeima.

Lenkija:

Taip. Viena iš pagrindinių globėjų šeimos atsakomybių – leisti vaikui palaikyti ryšius su jo tėvais ir kitais artimaisiais. Ryšiai gali būti nutraukti tik tuo atveju, jei teismas nusprendžia kitaip.

Portugalija:

Taip, jei vaikai yra laikinai globojami ir numatoma, kad jie grįš į biologinę šeimą. Tačiau tais atvejais, kai nerekomenduojama, kad vaikas palaikytų ryšius su biologine šeima, arba tikimasi, kad jis bus įvaikintas, nėra būtina palaikyti ryšius su biologine šeima, tačiau tai turi nuspręsti teismas.

**5.
GLOBĖJŲ ŠEIMŲ
TEISĖS IR
ĮSIPAREIGOJIMAI**

ĮSIPAREIGOJIMAI**Ar globėjų šeimos gali pasirinkti tam tikrus vaikus?****Lietuva:**

Asmuo/šeima teikdami paraišką, gali pageidauti konkretaus vaiko/vaikų arba nurodyti norimo globoti vaiko amžių, lytį, sveikatos būklę, bei vaikų skaičių. Vaikui parenkama geriausiai jo interesus atitinkanti šeima.

Lenkija:

Globėjai gali pareikšti, kokius vaikus norėtų globoti (amžius ir lytis). Dažnai jų prašymus lemia gyvenamosios sąlygos. Pavyzdžiui, jei kartu jau gyvena dvi mergaitės, o tame pačiame kambaryje yra vietos dar dviems vaikams, maža tikimybė, kad globos koordinatorius ten siųs berniukus.

Portugalija:

Ne. Visos globėjų šeimos yra įtrauktos į globėjų šeimos duomenų bazę ir atrenkamos, jei jų aprašas atitinka vaiko poreikius.

ĮSIPAREIGOJIMAI**Ar globėjų šeima turi pervesti vaikui, sulaukusiam pilnametystės, santaupas?****Lietuva:**

Globėjai to daryti neprivalo, tačiau iš patirties žinoma, kad globėjai gali pervesti sukauptus vaiko pinigus. Kai globojamas vaikas sulaukia pilnametystės, savivaldybė jam skiria įsikūrimo pašalpą (3000 EUR), kurią jis gali naudoti savo poreikiams.

Lenkija:

Globėjų šeima neprivalo kaupti vaiko santaupų. Jei jie jas kaupia vaikui, šeima pati nusprendžia, kada jam duoti pinigus.

Portugalija:

Globėjų šeima nėra teisiškai įpareigota kaupti vaiko santaupas. Tai individualus sprendimas, kurį priima kiekviena globėjų šeima. Jei taip, globėjų šeima gali perduoti santaupas, tada, kai mano, kad yra tinkamas metas, tačiau jos turi būti perduodamos, kai vaikas sulaukia pilnametystės.

ĮSIPAREIGOJIMAI**Ar gali globėjų šeima apdrausti vaiką darbdavio sveikatos draudimu?****Lietuva:**

Tokia praktika Lietuvoje netaikoma. Globėjas yra teisinis atstovas ir rūpinasi vaiko sveikatos priežiūra. Kiekvienas Lietuvoje gyvenantis vaikas yra apdraustas privalomuoju sveikatos draudimu iš valstybės biudžeto.

Lenkija:

Taip. Jei vaikas neturi savo sveikatos draudimo, pavyzdžiui, maitintojo netekimo pensijos, globėjas turėtų užregistruoti vaiką sveikatos draudimui.

Portugalija:

Vaiko sveikatos priežiūrą užtikrina socialinė apsauga.

**5.
GLOBĖJŲ ŠEIMŲ
TEISĖS IR
ĮSIPAREIGOJIMAI**

Lietuva:

Lenkija:

Portugalija:

Pagrindinės globėjų šeimos pareigos:

- elgtis su vaiku taip, kad būtų skatinamas orumo ir asmeninės vertės jausmas;
- rūpestingai ir šiltai mokyti ir auklėti vaiką;
- užtikrinti galimybę gauti reikiamas sveikatos priežiūros paslaugas;
- užtikrinti išsilavinimą ir kompensuoti už raidos ir mokyklos trūkumus;
- užtikrinti talentų ir interesų vystymąsi;
- tenkinti vaiko emocinius, gyvenimo, raidos, socialinius ir religinius poreikius;
- užtikrinti apsaugą nuo savavališko ir neteisėto kišimosi į privatų vaiko gyvenimą;
- sudaryti sąlygas bendrauti su tėvais ir kitais giminaičiais, nebent teismas nuspręstų kitaip; bendradarbiauti su globos koordinatoriumi, įvaikinimo centru ir globos šeimos organizatoriumi;
- parengti vaiką savarankiškam gyvenimui ir darbui šeimoje, pilietinėje visuomenėje ir valstybėje;
- skatinti sąlygas, būtinas vaiko ryšiui su biologine šeima stiprinti;
- suteikti galimybę biologinei šeimai ir globos institucijoms gauti naujausią informaciją apie vaiko vystymąsi;
- dalyvauti globos institucijos organizuojamuose mokymuose;
- bendradarbiauti su globos institucija stebint ir vertinant globos procesą;
- nedelsiant pranešti globos centrui, jei vaikui yra reikalinga procedūra, susijusi su skubia ir specializuota gydomąja pagalba.

PROFESIONALIOS GLOBĖJŲ ŠEIMOS**Kada galiu tapti profesionaliu globėju?****Lietuva:**

Asmuo, dalyvavęs mokymuose pagal GIMK programos pagrindinę ir specializuotą dalį, gali tapti budinčiu globėju ar šeimynos steigėju, dalyviu, teikti laikino atokvėpio paslaugą.

Lenkija:

Globa gali tapti darbu jei:

- Globėjų šeima turi ne mažesnę kaip 3 metų globėjų patirtį;
- Jie teigiamai vertina globos šeimos koordinatorių;
- Ketina baigti globėjų šeimoms skirtus mokymus.

Portugalija:

Tai netaikoma, nes nėra profesionalių ar specializuotų globėjų šeimų. Globoti nusprendžia tik paprasti žmonės, šeimos, poros. Šioms šeimoms mokama išmoka, kad vaikui būtų suteikta visa parama ir sąlygos, reikalingos jo vystymuisi ir priežiūrai. Ši išmoka skirta vaikui ir kaip pagalba tam tikroms išlaidoms, kurias šeima gali patirti jį globodama. To nereikėtų painioti su darbo užmokesčiu, nes Portugalijoje būti globėju nėra nei darbas, nei profesija.

PROFESIONALIOS GLOBĖJŲ ŠEIMOS**Kokiam laikotarpiui gausiu profesionalios globėjų šeimos sutartį? foster family terminated?****Lietuva:**

Nėra jokio laikotarpio.

Lenkija:

Sutartis sudaroma ne trumpesniam kaip 4 metų laikotarpiui.

Portugalija:

Netaikoma.

PROFESIONALIOS GLOBĖJŲ ŠEIMOS**Ar galiu tapti profesionalia globėjų šeima su savo sutuoktiniu?****Lietuva:**

Abu sutuoktiniai gali tapti budinčiais globėjais, jei jų globojami vaikai neviršija galimų globotinių skaičiaus (ne daugiau 3 globojami vaikai šeimoje).

Lenkija:

Taip, tačiau tik vienas sutuoktinis (nurodytas sutartyje) turi teisę gauti atlyginimą už atliktą darbą.

Portugalija:

Netaikoma.

6. PROFESIONALIOS GLOBĖJŲ ŠEIMOS

PROFESIONALIOS GLOBĖJŲ ŠEIMOS**Ar kaip profesionalus globėjas gausiu atlyginimą, kai neturėsiu globjamų vaikų?****Lietuva:**

Taip, nepriklausomai nuo globjamų vaiko skaičiaus, mokamas fiksuotas 1 minimalios mėnesinės algos (730 EUR) atlygis.

Lenkija:

Ne, atlyginimas mokamas tik tada, kai vaikas iš tikrųjų yra prižiūrimas.

Portugalija:

Netaikoma.

PROFESIONALIOS GLOBĖJŲ ŠEIMOS**Jeigu esu iš profesionalios globėjų šeimos ir turiu daug vaikų, ar tokiu atveju galiu tikėtis buitinių pagalbų?****Lietuva:**

Globos centras gali organizuoti reikiamą pagalbą globėjų šeimai ar budinčiam globotojui, ar šeimynai.

Lenkija:

Taip, jei globjami daugiau nei 3 vaikai, globėjų šeimos prašymu įdarbinamas asmuo, kuris padeda prižiūrėti vaikus ir atlikti ūkio darbus.

Portugalija:

Netaikomas.

PROFESIONALIOS GLOBĖJŲ ŠEIMOS**What is a specialist foster family?****Lietuva:**

Lietuvoje nėra specializuotų globėjų šeimų. Yra budintis globotojas.

Lenkija:

Specializuota globėjų šeima – tai tokia šeima, kurioje apgyvendinamas vaikas:

- su neįgaliojo pažymėjimu;
- su vidutiniu arba sunkiu neįgalumo pažymėjimu;
- dėl nepilnamečių nusikaltimų;
- jei vaiko motina yra nepilnametė.

Portugalija:

Netaikomas.

**6.
PROFESIONALIOS
GLOBĖJŲ ŠEIMOS**

PROFESIONALIOS GLOBĖJŲ ŠEIMOS Ar specializuotas globėjas gali priimti vaikus, turinčius įvairių problemų?

Lietuva:

Budintis globotojas gali prižiūrėti įvairius vaikus, turinčius ir specialiųjų poreikių ar negalią.

Lenkija:

Vaikas su patvirtinta negalia ir vaikas, apgyvendintas dėl nepilnamečių nusikaltimų, negali būti globojami tuo pačiu metu.

Portugalija:

Netaikoma.

PROFESIONALIOS GLOBĖJŲ ŠEIMOS Kada nutraukiama profesionalios globėjų šeimos darbo sutartis?

Lietuva:

Sutartis gali būti nutraukta dėl svarbių priežasčių budinčio globėjo prašymu arba vienašališku globos centro sprendimu dėl netinkamo pareigų atlikimo.

Lenkija:

Globėjų šeimai paprašius arba išvykus iš Lenkijos Respublikos teritorijos arba apskrities, su kuria buvo sudaryta sutartis, nebent seniūnas nurodo kitaip.

Portugalija:

Netaikoma.

ŠEIMYNINIAI GLOBOS NAMAI

Kada galiu įsteigti šeimyninius globos namus?

Lietuva:

Asmuo, turintis 3 globos metų patirtį ir norintis globoti 4 ar daugiau vaikų (bendras vaikų skaičius su biologiniais vaikais turėtų būti 8) gali įsteigti šeimyną.

Lenkija:

Šeimyninius globos namus gali įsteigti:

- šeima, turinti bent 3 metų profesionalios globėjų šeimos patirties;
- šeima, auginanti bent 6 vaikus vienu metu;
- turi būti pasirašyta atitinkama sutartis dėl šeimyninių globos namų valdymo, kuriame apibėžtos bendradarbiavimo sąlygos.

Sutartis sudaroma ne trumpiau kaip 5 metams.

Portugalija:

Netaikoma.

**6.
PROFESIONALIOS
GLOBĖJŲ ŠEIMOS**

ŠEIMYNINIAI GLOBOS NAMAI**Kiek laiko galios sutartis, kai vadovausiu šeimyniniams globos namams?****Lietuva:**

Unterminated.

Lenkija:

The contract is concluded for at least 5 years.

Portugalija:

Netaikoma.

ŠEIMYNINIAI GLOBOS NAMAI**Kada nutraukiama šeimyninių globos namų darbo sutartis?****Lietuva:**

Sutartis gali būti nutraukta savo noru arba sustabdyta dėl netinkamo pareigų vykdymo arba kitokių nustatytų pažeidimų.

Lenkija:

Globėjų šeimai paprašius arba išvykus iš Lenkijos Respublikos teritorijos arba apskrities, kurioje buvo sudaryta sutartis, nebent seniūnas nurodo kitaip.

Portugalija:

Netaikoma.

6.**PROFESIONALIOS
GLOBĖJŲ ŠEIMOS****SKUBI ŠEIMYNINĖ GLOBA****Kas yra skubi šeimyninė globa?****Lietuva:**

Kai šeimą ištinka krizinė situacija, vaikui gali prireikti apsaugos. Vaiko teisių apsaugos tarnyba gali nuspręsti taikyti laikiną priežiūrą. Yra kelios laikinos priežiūros formos: vaikas gali būti apgyvendinamas su tėvais krizių centre; vaikas paimamas iš tėvų šeimos ir apgyvendinamas pas giminičius arba krizių centre iki 3 mėnesių; vaikas gali būti apgyvendintas globėjų šeimoje arba budinčio globotojo šeimoje. Jei šio laikotarpio metu situacija pagerėja, vaikas grąžinamas tėvams, jei ne, vaikas laikinai paimamas iš šeimos.

Lenkija:

Skubi šeimyninė globa yra viena iš šeimyninės globos rūšių, kuri skubiai priima globoti jauniausią vaiką ne ilgiau kaip 4 mėnesiams, praėjus nuo to laiko, kai jis buvo paimitas į globą, o ypatingais atvejais gali būti globojamas iki 8 mėnesių.

Portugalija:

Nėra jokio skirtumo tarp globos šeimų tipų.

**7.
TEISINIS
REGULIAVIMAS**

Ar esu laikomas teisiniu globėju?		
<p>Lietuva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • laikinasis arba nuolatinis globėjas (globa šeimoje) – • teisinis atstovas; • budintis globotojas – nėra teisinis atstovas, šiuo atveju vaiko teisinis atstovas pagal įstatymą yra Globos centras; • šeimyna – teisinis atstovas; • bendruomeniniai vaikų globos namai – teisinis atstovas. 	<p>Lenkija:</p> <p>Jei biologiniams tėvams apribojama valdžia, teisinę vaiko globą nustato globos teismas. Tuo pačiu metu teismas gali paskirti rūpintoją tapti teisiniu globėju.</p>	<p>Portugalija:</p> <p>Kai globėjų šeimos pradeda globoti vaiką, jos prisiima tėvų pareigas, dėl to jos gali būti laikomos teisiniais globėjais. Vis dėlto pirmiausia reikėtų pasikonsultuoti su biologine šeima priimanti sprendimus dėl vaiko gerovės.</p>
Kokia finansinę išmoką galiu gauti teisėtas globėjas?		
<p>Lietuva:</p> <p>Vaiko globėjas gauna vaiko globos išmoką ir vaiko globos išmokos tikslinį priedą.</p>	<p>Lenkija:</p> <p>Būnant teisiniu globėju arba globėjų šeima galima gauti globėjų šeimoms skirtas išmokas, taip pat vienkartinę pašalpą gimus vaikui.</p>	<p>Portugalija:</p> <p>Finansinė parama yra teikiama globėjų šeimoms, nes jos prisiima tas pačias teises tėvų pareigas, nurodytas “Finansinė parama globėjams” skyriuje.</p>
Kuo skiriasi įvaikintojų šeima nuo globėjų šeimos?		
<p>Lietuva:</p>	<p>Lenkija:</p>	<p>Portugalija:</p>
<p>Įvaikintojų šeima gerokai skiriasi nuo globėjų šeimos. Įvaikinimas – tai sprendimas visam gyvenimui. Teisiškai įtėviai niekuo nesiskiria nuo biologinių tėvų, nes įvaikinimas suteikia jiems tas pačias teises ir pareigas kaip biologiniams vaiko tėvams. Globėjų šeima yra tik laikina pagalba vaikui ir jo šeimai. Globėjai, kurie tiesiogiai ir asmeniškai globoja vaiką, privalo konsultuotis su biologine šeima dėl svarbesnių su vaiku susijusių sprendimų.</p>		

Ar turi mokėti už vaiko globą biologinis tėvas?

Lietuva:

Vaiko tėvai, kurių vaikui nustatyta globa, turi mokėti alimentus.

Lenkija:

Taip, biologiniai tėvai moka mėnesinį mokestį už vaiko buvimą globos įstaigoje. Po atitinkamo sprendimo, vienas iš tėvų turi teisę pildyti prašymą mokėti dalimis arba būti visiškai atleistas nuo mokėjimo.

Portugalija:

Ne, biologinė šeima neturi jokių išlaidų, susijusių su globos procesu.

Kaip dažnai biologiniai tėvai gali pasimatyti su vaiku?

Lietuva:

Laikinosios globos atveju tai sprendžia vaiko globėjas kartu su Globos centro globos koordinatoriumi bei esant poreikiui Vaiko teisių apsaugos tarnyba.

Nuolatinės globos atveju sprendžia vaiko globėjas, esant poreikiui konsultuojasi su Globos centro globos koordinatoriumi.

Susitikimų su tėvais dažnumas priklauso nuo konkrečios situacijos, vaiko amžiaus, galimybių ir vaiko išreikšto noro susitikti su tėvais.

Lenkija:

Net tėvai, apriboti nuo tėvų valdžios, turi teisę susisiekti su savo vaikais. Šių susitikimų dažnumą turėtų reguliuoti šeimų bylas nagrinėjantis teismas.

Portugalija:

Biologinė šeima paprastai yra įtraukiama į globos procesą, išskyrus tuos atvejus, kada teismas uždraudžia jai bendrauti su vaiku. Todėl biologinė šeima turi teisę pasimatyti su vaiku, o susitikimus planuoja globėjų šeima, biologinė šeima ir globos komanda.

8. BIOLOGINIŲ TĖVŲ TEISĖS IR ĮSIPAREIGOJIMAI

Kiek laiko turiu pagerinti savo gyvenimo situaciją, kad galėčiau atgauti tėvų valdžią?

Lietuva:

Laikinoji globa tęsiasi iki 12 mėnesių, išimtiniais atvejais gali būti pratęsta iki 18 mėnesių. Situacijai pagerėjus, laikinoji globa nutraukiama ir vaikas grąžinamas tėvams.

Jei tėvams yra apribojama tėvų valdžia, jie turi teisę kreiptis į teismą, dėl tėvų apribojimo panaikinimo, pateikdami tinkančius įrodymus.

Lenkija:

Teisiškai numatyto laiko, kada galima pagerinti savo situaciją, siekiant atgauti tėvų valdžią nėra. Tačiau vertėtų paminėti, kad praėjus 18 mėnesių, globos koordinatorius kreipiasi dėl vaiko teisinės padėties reglamentavimo. Atėmus tėvų valdžią, apie vaiką pranešama įvaikinimo centrui.

Portugalija:

Tėvų teisinių pareigų grąžinimas yra susijęs su sąlygų, dėl kurių buvo nuspręsta, kad globa yra tinkamiausia išėitis vaikui pagerėjimu, o ne laiku, per kurį tėvai turi spėti šias sąlygas pagerinti. Nepaisant to, biologiniams tėvams visada suteikiama parama komandos, prisidedančios prie vaiko paramos ir saugos proceso.

8. BIOLOGINIŲ TĖVŲ TEISĖS IR ĮSIPAREIGOJIMAI

Kokios pagalbos gali tikėtis biologinis tėvas?

Lietuva:

Vaiko biologinei šeimai yra paskiriamas atvejo vadybininkas, atsakingas už pagalbos teikimo proceso koordinavimą. Komandą sudaro socialinis darbuotojas, socialinio darbuotojo padėjėjas, priklausomybės ligų specialistas ir kiti asmenys, galintys padėti spręsti problemas.

Lenkija:

- socialinė parama,
- šeimos padėjėjo pagalba,
- dabartinės šeimos pagalba.

Portugalija:

- psichologinė, edukacinė parama (tėvų švietimas),
- socialinė parama,
- ekonominė pagalba (jei būtina).

Ar biologiniai tėvai turi teisę eiti į vaiko mokyklą ir teirautis dėl jo mokymosi rezultatų?

Lietuva:

Taip, kai vaikas yra laikinai globojamas, tėvai turi teisę domėtis vaiko ugdymu, tačiau negali priimti sprendimų vaiko atžvilgiu.

Lenkija:

Jei jam apribojama tik tėvų valdžia, jis turi teisę kreiptis į mokyklą ir teirautis apie vaiko ugdymąsi.

Portugalija:

Kol vaikas yra globojamas, globėjai atsako už jo ugdymą. Tad nors biologinė šeima turi teisę teirautis dėl vaiko raidos, ugdymo ir sveikatos, pirmiausia jie turėtų kreiptis į vaiko globėjų šeimą arba jo globos koordinatorių dėl iškilusių klausimų.

Ar globėjai turi tas pačias teises kaip biologiniai tėvai?

Lietuva:

Taip.

Lenkija:

Vaiko apgyvendinimas globėjų šeimoje dažniausiai yra būdas biologinių tėvų valdžiai apriboti. Įsipareigojimai ir teisė kasdien rūpintis globojamu vaiku, jį auklėti ir reikšti reikalavimus dėl išlaikymo išmokų priklauso globėjų šeimai. Šiuo metu vykstanti globa yra aktualus, kasdienis rūpinimasis vaiko ugdymu, sveikata, laisvalaikio veiklomis ir poilsiu. Globėjų šeima yra atsakinga už bet kokią jos globojamo vaiko padarytą žalą. Kiti iš tėvų atsakomybės kylantys įsipareigojimai priklauso vaiko tėvams, pavyzdžiui, parinkti nepilnamečiui mokyklą, gydymą arba vykti į užsienį. Teisių ir įsipareigojimų paskirstymas tarp biologinės šeimos ir globėjų gali būti pakeistas teismo sprendimu, jei to reikalauja vaiko interesai.

Portugalija:

Ne, nes biologiniai tėvai turi teises, susijusias su tėvų teisine atsakomybe ir kadangi Portugalijoje globa yra laikoma alternatyvia ne namų globa, globėjų šeimos turi globėjų teises, o ne tokias pačias kaip biologiniai tėvai. Tik tais atvejais, kai teismas nusprendžia, kad teisinės tėvų pareigos turi būti perduotos globėjų šeimai, jie gali naudotis panašiomis teisėmis, nors būna ir tam tikrų išimčių.

8. BIOLOGINIŲ TĖVŲ TEISĖS IR ĮSIPAREIGOJIMAI

**9.
GLOBĖJŲ ŠEIMŲ
PROBLEMOS
GLOBOJANT
VAIKUS**

Kas bus, jei vaikas su manimi nenorės būti globėjų šeimoje?

<p>Lietuva: Vaiko teisių apsaugos tarnyba prižiūri vaiko globos procesą, išklauso vaiko nuomonę ir susidarius sudėtingai situacijai priima sprendimą pakeisti globėją.</p>	<p>Lenkija: Šiuo atveju globėjų šeimą galima pakeisti gavus globos teismo, atsakingo už gyvenamąją vaiko vietą sutikimą.</p>	<p>Portugalija: Konkrečius klausimus kartu su vaiku ir globėjų šeima aptaria to vaiko globą koordinuojanti komanda.</p>
---	---	--

Ką daryti, jei globotinis pabėga iš namų?

<p>Lietuva: Globėjas praneša apie tai policijai, kuri pradeda paiešką ir infomuoja vaiko teisių apsaugos tarnybą. Tarnyba aiškinasi situaciją, priežastis ir poreikį padėti šeimai.</p>	<p>Lenkija: Įvykus tokiam atvejui turėtų būti pranešama gyvenamosios vietos komisariatui apie nepilnamečio pabėgimą (nereikia laukti 12 valandų, apie atvejį galima pranešti tuo pat). Tada reikia informuoti globos organizatorių, kuris praneša apie tai teismui.</p>	<p>Portugalija: Apie pabėgimą globėjų šeima turėtų pranešti Viešojo saugumo tarnybai ir informuoti globos instituciją apie šį incidentą.</p>
--	---	---

Ką daryti, jei mano globojama mergaitė pastoja?

<p>Lietuva: Apie tai reikia informuoti Vaiko teisių apsaugos tarnybą ir Globos centrą. Tuomet pagalbos šeimai poreikį numato globos centro specialistai ir suteikia paslaugas. Jei gimdo nepilnametė, nepilnametės globėjas tampa naujagimio globėju iki tol, kol motina sulauks pinametystės, siekiant neatskirti vaiko nuo motinos.</p>	<p>Lenkija: Reikėtų informuoti globos koodinatorių, kad būtų suteikta galimybė globoti nepilnametę motiną ir jos vaiką.</p>	<p>Portugalija: Globėjų šeima infomuoja globos instituciją ir kartu su globėjų šeima bei globą koordinuojančia komanda priima sprendimą, kuris geriausiai atitinka globotinės ir jos nėštumo interesus.</p>
--	--	--

Jei globėjų šeima negali pasirinkti vaiku dėl nesuderinamumo ar sunkumų, ar gali būti nutrauktas arba pakeistas globos procesas?

Lietuva:

Globėjas gali netekti pareigų dėl svarbių priežasčių (liga, krizė šeimoje ir t.t.) arba gali būti nušalintas dėl netinkamo globėjų pareigų vykdymo.

Lenkija:

Taip, globėjų šeimą galima pakeisti gavus tinkamą globos teismo, atsakingo už gyvenamąją vaiko vietą sutikimą.

Portugalija :

Globa nutraukiama dėl tokių atvejų:

- globos vietos pakeitimo, apgyvendinimo sutarties nutraukimo (pavyzdžiui, kai persikraustoma kitur, į savarankiško gyvenimo butus, stacionarios globos įstaigas), grįžimo į biologinę šeimą ar įvaikinimo atvejais;
- abiejų šalių susitarimu, jei tai nekelia grėsmės vaikui ir yra iš anksto susitarta dėl tinkamos alternatyvos;
- kai yra situacijų, keliančių grėsmę vaiko teisėms ir saugumui;
- kai globėjų šeima nesilaiko sutarties arba nebeatitinka reikalavimų, būtinų tolesnei globai.

9. GLOBĖJŲ ŠEIMŲ PROBLEMOS GLOBOJANT VAIKUS

LIETUVA:

Protection of the rights of the child/Foster care

<https://vaikoteises.lt/adoption-and-foster-care/foster-care/>

The Third Book of the Civil Code of the Republic of Lithuania Family Law

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/TAIS.105379?jfwid=-wd7z6gied>

Provisions for the organization of childcare

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/5225a3b4f7c111ecbfe9c72e552dd5bd?jfwid=1ffsq1519>

Assistance to children who lost parental care

<https://socmin.lrv.lt/en/activities/family-and-children/social-assistance-to-families-and-children/assistance-to-children-who-lost-parental-care>

LENKIJA:

The Act of supporting the family and the system of foster care 09 July 2011

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20111490887>

Family and Guardianship Code 25 February 1964

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu19640090059>

PORTUGALIJA:

Links to Portuguese Law for Protection of Children and Youth in Danger and Social Security Institute:

Instituto da Segurança Social [ISS] (2021). Famílias de acolhimento de crianças e jovens.

<https://www.seg-social.pt/familia-de-acolhimento-de-criancas-e-jovens>

Law 26/2018 of July 5th, which alters the original Law – Law nº147/99, of September 1st:

[http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=545&tabela=leis&so_miolo=\(Pt\)](http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=545&tabela=leis&so_miolo=(Pt))

Decree-Law no. 139/2019:

<https://dre.pt/web/en/home/-/contents/124716448/details/normal> (summary in En)

<https://dre.pt/web/guest/pesquisa/-/search/124716448/details/normal?l=1> (Pt)

Decree order no. 278-A/2020:

[https://dre.pt/home/-/dre/150343971/details/maximized\(Pt\)](https://dre.pt/home/-/dre/150343971/details/maximized(Pt))

Rodger, S., Cummings, A., & Leschied, A. W. (2006). Who is caring for our most vulnerable children? The motivation to foster in child welfare. *Child abuse & neglect*, 30(10), 1129-1142.

Schofield, G., Beek, M., & Sargent, K. (2000). Growing up in Foster Care. *Child and Family Social Work*, 6, 359-367.

DĚKOJAME UŽ DĚMESI

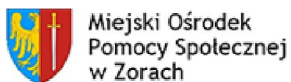
Kontakt

www.fundacjasmart.pl

consciousparentacademy@gmail.com

www.szansana.website.pl

mops@mops.zory.pl

www.msakademija.lt

info@msakademija.lt

www.iacrianca.pt

iac-conhecimento@iacrianca.pt

APSILANKYTI TINKLAPYJE